

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2023-9(39)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашої *Україні*

Випуск 9(39)

2023

*Громадська наукова організація «Всеукраїнська
Асамблея докторів наук з державного управління»*

Громадська організація «Асоціація науковців України»

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 9(39) 2023

Київ – 2023

*Public Scientific Organization "Ukrainian Assembly of
Doctors of Sciences in Public Administration"*

Public Organization "Association of Scientists of Ukraine"

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 9(39) 2023

Kiev – 2023

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39))

Наукові перспективи: журнал. 2023. № 9(39) 2023. С.665

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р.
№ 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки:
державне управління, право та економіка*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології*

*Рекомендовано до друку Президією громадської наукової організації «Всеукраїнська
Асамблея докторів наук з державного управління» (Рішення від 26.09.2023, № 6/9-23)*

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП
"Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

*Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих
традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та
функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки,
психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних
закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.*

*Наукове видання включено до міжнародної
наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної
пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.*

Головний редактор:

**Жукова Ірина
Віталіївна**

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи
«Наукові перспективи», директор Всеукраїнської асамблеї докторів наук з
державного управління, Лауреат премії Президента України для молодих
вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат
премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат
Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Янчук Артем Олександрович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист
України, Заступник керівника Апарата Верховної Ради України (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат
економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і
просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник
України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник
освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії
управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри
авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних сил України, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зоряна Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджев'їч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталя Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменикова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровіч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

- Мальцев Дмитро Валерійович** — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);
- Мельник Володимир Степанович** — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);
- Мідельський Сергій Людвигович** — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);
- Міхальський Томаш** — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);
- Мовмига Наталія Євгенівна** - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);
- Мотренко Тимофій Валентинович** — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна);
- Нікульчев Микола Олександрович** — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);
- Недбалек Карел** — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія);
- Новак-Каляєва Лариса Миколаївна** — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);
- Носирев Олександр Олександрович** — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна);
- Орел Марія Григорівна** — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);
- Павлов Костянтин Володимирович** — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна);
- Пархоменко-Куцевіч Оксана Ігорівна** — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);
- Перестюк Інга Миколаївна** — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);
- Помиткін Едуард Олександрович** — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна);
- П'янківська Людмила Володимирівна** – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення, Державний науково-дослідний інститут МВС України (Київ, Україна);
- Радзіховська Наталія Станіславівна** — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);
- Савенко Олена Анатоліївна** - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна);
- Ситник Григорій Петрович** — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);
- Стовба Тетяна Анатоліївна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);
- Тимошенко Наталія Юрївна** — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);
- Титко Анна Василівна** — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна);
- Турчинова Ганна Володимирівна** — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна);
- Хохліна Олена Петрівна** — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);
- Цимбалюк Руслан Степанович** — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна);
- Чернуха Надія Миколаївна** — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);
- Шаповалова Алла Миколаївна** - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна);
- Якимчук Аліна Юрївна** — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);
- Яковицька Лада Савелівна** — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Романенко Є.О. <i>СТАНОВЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗА ЧАСІВ УТВЕРДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОСТІ УНС ДИРЕКТОРІЇ</i>	13
Suray I.G. <i>STATE POLICY OF STAFFING FOR PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE</i>	22
Бельська Т.В. <i>ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО САМОВРЯДУВАННЯ</i>	31
Вакуленко В.М., Кондратенко М.В. <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ У ДОВОЄННИЙ І ВОЄННИЙ ЧАС В УКРАЇНІ</i>	41
Валевський О.Л. <i>АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІДЕНТИЧНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	52
Галкін Д.Г. <i>АНАЛІЗ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД</i>	66
Гасюк І.Л., Баюк М.І. <i>ТЕХНОЛОГІЇ СИСТЕМ ЗАСНОВАНИХ НА ЗНАННЯХ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ</i>	79
Гончарук В.В., Парахненко В.Г. <i>ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ</i>	94
Горін А.В. <i>ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ МОЛОДІ В УКРАЇНІ</i>	107

Грехов В.А. <i>ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ З ОРГАНІЗАЦІЯМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЯК ШЛЯХ ПОДОЛАННЯ СУСПІЛЬНО-ЦІННІСНИХ КОНФЛІКТІВ</i>	118
Кравченко М.В., Вітенко З.Р. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВО-СЛУЖБОВЦІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ</i>	129
Лазор О.Я., Колесник О.В. <i>ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР</i>	137
Олешко О.М. <i>ЗВ'ЯЗОК ЯВИЩА «REVOLVING DOOR» ТА КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ</i>	147
Оробей В.В. <i>ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ СКЛАДОВОЇ СІЛЬСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ: ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ</i>	156
Пархоменко-Куцевіл О.І. <i>ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ: СВІТОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД</i>	168
Рейтерович І.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИБОРІВ СТАРОСТ В УКРАЇНІ: ПРАКТИКА ДОВОЄННОГО ТА ВОЄННОГО ЧАСУ</i>	179
Салманов Салех <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ КАДРІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	191
Таргоній А.В. <i>ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ КОУЧИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ</i>	205
Томашевська А.В. <i>РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ПЕРІОД ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННИЙ ВІДБУДОВІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ</i>	219

- Юзефович В.В.** 232
*СУЧАСНІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ
В УКРАЇНІ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ В ЄС*

СЕРІЯ «Економіка»

- Harbar Zh.V., Polishchuk I.V.** 243
*INFLUENCE OF CORPORATE CULTURE ON PERSONNEL
MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE*

- Krasnyak O.P., Harbar V.A.** 255
*ANALYSIS OF FOOD MARKET DEVELOPMENT AND ENSURING
FOOD SECURITY IN UKRAINE DURING WAR*

- Zalizniuk V.P., LI Huiyi** 263
*ECONOMIC ACTIVITIES OF WHO FROM COUNTERMEASURES
AGAINST COVID-19*

- Атамас О.П.** 276
*СТРАТЕГІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН*

- Бикова А.Л., Єфіменко І.В., Козлова І.А.** 284
*ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ
РЕСУРСАМИ КОМПАНІЇ*

- Білошапка В.С., Демченко В.О.** 297
*АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАПОБІГАННЯ НЕПЛАТОСПРО-
МОЖНОСТІ БАНКІВ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ТА
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ*

- Божидай І.І., Устіловська А.С., Колмакова О.М., Халіна В.Ю.** 311
*ТЕОРИТЕЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТА МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЇЇ
ОЦІНЮВАННЯ*

- Гапсєва О.М., Головка Р.С., Вігютін В.Є.** 322
*ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ*

- Гуменюк Я.М., Кіндзерський В.В.** 334
МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРАРНОГО СЕКТОРУ: ВИВЧЕННЯ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ
- Кузнецова К.І., Короленко О.Б., Костик Є.П.** 350
ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА: ФІНАНСИ, ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ ТА МАТЕРІАЛИ
- Любка О.В., Охрименко І.Б., Ярошенко С.С.** 364
ДО ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЛІКВІДНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ НА ТЛІ ВІЙНИ
- Мартиненко М.В., Томах В.В., Командровська В.Є.** 381
РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ КОМПАНІЇ
- Мостова А.Д.** 392
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РИНКОВОЇ КАПІТАЛІЗАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ
- Стовба Т.А.** 405
БЕЗПЕЧНЕ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
- Шевченко І.Ю., Бєляєва О.П., Еатон Г.В.** 418
МЕХАНІЗМ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ КРИЗОВИХ ЯВИЩ
- Шекера С.С., Саленко Л.Р., Черноусова С.С.** 428
МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ: ТУРИСТИЧНІ АТРАКЦІЇ ТА ІНДУСТРІЯ РОЗВАГ ЯК СКЛАДОВІ ТУРИСТИЧНИХ ПРОДУКТІВ
- Яновська В.П., Творонович В.І., Устіловська А.С.** 438
УПРАВЛІННЯ БРЕНДОМ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАРКЕТИНГУ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРОДУКТІВ ТА ПОСЛУГ

СЕРІЯ «Право»

- Беззубов Д.О., Москаленко С.І.** 449
ОСОБЛИВОСТІ СУДОВОГО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ЗУПИНЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ НАКЛАДНОЇ/ РОЗРАХУНКУ КОРИГУВАННЯ В ЄДИНОМУ РЕЄСТРІ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ
- Зільник Н.М.** 461
ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ: ПОНЯТТЯ, ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
- Мазур А.В., Кунєв Ю.Д.** 471
МЕТОДИ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИ ПЕРЕМІЩЕННІ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ
- Позняков С.П., Маньгора Т.В.** 483
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ
- Солдатенко О.А.** 495
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ
- Христинченко Н.П., Белікова М.І., Ус М.В.** 504
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА АДВОКАТОМ У СПРАВАХ ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

СЕРІЯ «Психологія»

- Богдан Ж.Б., Підбуцька Н.В.** 513
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ГНУЧКА НАВИЧКА ФАХІВЦЯ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ
- Бочелюк В.Й., Панов М.С., Турубарова А.В.** 529
РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ В СИСТЕМІ НАУКОВИХ ЗНАНЬ

- Водолазська О.О., Цимбал М.Р.** 541
ФАКТОРНА СТРУКТУРА УПЕВНЕНОЇ У СОБІ ОСОБИСТОСТІ
- Гоян І.М., Андросович К.А., Поплавська Є.В., Пастернацький А.В., Бончук Р.О.** 552
ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ
- Кононенко О.І., Кононенко А.О., Крошка К.І., Базика Є.Л.** 565
ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЯК ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ ЇЇ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я
- Лозинський О.М., Цюприк А.Я., Лозинський А.Ф.** 576
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ У ПІДГОТОВЦІ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ
- Лукиянчук А.М., Грищенко М.В., Малазонія С.В.** 588
АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ МІЖ ПРОФЕСІЙНИМ САМОРОЗВИТКОМ ТА КАР'ЄРНИМ РОСТОМ ПСИХОЛОГІВ
- Мазур О.В., Лемещук М.В., Коваленко І.В., Ордатій Н.М., Мацько Н.Г.** 600
ЛІКУВАННЯ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ: ОГЛЯД КІПТ ВТРУЧАНЬ НА ОСНОВІ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ
- Мішкулинець О.О., Кузнецова О.А., Власенко Ю.К.** 613
АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ, СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ У РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ З САМОСВІДОМІСТЮ
- П'янківська Л.В.** 626
КЛАСИФІКАЦІЯ МЕТОДІВ ПСИХОПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ В ОРГАНАХ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ
- Парасей-Гочер А.О., Курчанова О.В.** 643
МЕТОДИ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПРИ ЛІКУВАННІ ПСИХОЕМОЦІЙНИХ РОЗЛАДІВ
- Розіна І.В.** 653
ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТІСНИХ ДЕТЕРМІНАНТ РОЗВИТКУ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Вітаю Вас із виходом чергового номеру фахового журналу категорії Б «Наукові перспективи».

Випуск є внеском у загальнодержавну систему науково-методичного забезпечення, координації та інформаційної підтримки наукової діяльності щодо питань: аналізу форм і методів навчальної практики, а також отриманих результатів практики студентами 2-3-го курсів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності спеціальності «Соціальна робота» влітку 2023 р.; особливостей ведення міжнародного бізнесу в секторі індустрії розваг та обґрунтування наявних проблем розвитку

туристичної галузі; трансформації зовнішньоекономічних позицій країн Південної Америки на прикладі Аргентини та Бразилії та ін.

У часи невизначеності, в умовах воєнного стану, ми єднаймося та працюємо заради Перемоги.

Бажаю всьому колективу видання, авторам цікавих наукових робіт і невичерпної творчої фантазії, нових перемог, успіху, розуміння і підтримки колег, однодумців, близьких.

З повагою,

**головний редактор,
директор Видавничої групи «Наукові перспективи»,
кандидат наук з державного управління, доцент,
Лауреат премії Президента України для молодих вчених,
Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим** **Ірина ЖУКОВА**

15. Non-tariff Measures. Economic Assessment and Policy options for Development Editors: Alessandro Nicita (UNCTAD) and Jaime de Melo (CERDI). <https://www.unescap.org/sites/default/files/Session%201%20-%20NTM%20Implications%20for%20International%20trade%20and%20economic%20development.pdf> 2018
16. Protectionism and Structural Adjustment “Non-tariff barriers affecting the Trade of developing countries and transparency in world trading conditions: the inventory of non-tariff barriers”: Rep. by the UNCTAD Secretariat. February 1983/UNCTAD TD/B/940
17. UNCTAD/ESCAP- ARTNeT Capacity Building Workshop on “Non-Tariff Measures: economic assessment and policy options for development” 03 to 06 July 2018, Bangkok, Thailand. (Retrieved from <https://www.unescap.org/events/unctadescap-artnet-capacity-building-workshop-non-tariff-measures-economic-assessment-and>) [in Ukrainian].
18. Sixth Asia-Pacific Trade and Investment Week, 11-15 March 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.unescap.org/events/workshop-non-tariff-measures-and-international-standards-sustainable-development>
19. Bijit Bora, Aki Kuwahara, Sam Laird. Quantification of non-tariff measures. Policy issues in international trade and commodities study series: United Nations Conference on Trade and Development. 2002. No. 18. (Retrieved from https://unctad.org/system/files/official-document/itcctab19_en.pdf) [in Ukrainian].
20. Michael J. Ferrantino. Methodological approaches to the quantification of non-tariff measures. 2009.(Retrieved from <https://www.unescap.org/sites/default/files/14%20%20Chapter%20IX.%20Methodological%20approaches%20to%20the%20quantification%20of%20non-tariff%20measures.pdf>)
21. Pro veterynarnu medytsynu. [About veterinary medicine]. (Retrieved <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-20#Text>) [in Ukrainian].
22. Pro vnesennia zmin do Mytnoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh inshykh zakoniv Ukrainy shchodo zaprovadzhennia mekhanizmu "iedynoho vikna" ta optymizatsii zdiisnennia kontrolnykh protsedur pry peremishchenni tovariv cherez mytnyi kordon Ukrainy. [On amendments to the Customs Code of Ukraine and some other laws of Ukraine regarding the introduction of the "single window" mechanism and optimization of control procedures when moving goods across the customs border of Ukraine: Law of Ukraine]. (Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2530-19#Text>) [in Ukrainian].
23. Podatkovyi kodeks Ukrainy. [Tax Code of Ukraine]. (Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-1>) [in Ukrainian].
24. Pro narkotychni zasoby, psykhotropni rehovyny i prekursori. [About narcotic drugs, psychotropic substances and precursors]. (Retrieved <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/60/95-%D0%B2%D1%80#Text>) [in Ukrainian].
25. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo vdoskonalennia derzhavnoho rehuliuвання u sferi povodzhennia z pestytsydami i ahrokhimikatamy. [On the introduction of amendments to some laws of Ukraine regarding the improvement of state regulation in the field of handling pesticides and agrochemicals]. (Retrieved <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2775-20#Text>) [in Ukrainian].
26. Pro zaboronu reproduktyvnoho klonuvannia liudyny. [About the prohibition of human reproductive cloning]. (Retrieved <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2231-IV#Text>) [in Ukrainian].
27. Dani Derzhavnoi Mytnoi sluzhby Ukrainy. [Data of the State Customs Service of Ukraine. (Retrieved <https://customs.gov.ua/tovari-shchodo-iakikh-diiut-obmezhenia>) [in Ukrainian].
28. Pro valiutu ta valiutni operatsii. [About currency and currency transactions]. (Retrieved <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>) [in Ukrainian].

УДК 347.77/.78:341.232.7(477)

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-483-494](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-483-494)

Позняков Спартак Петрович доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри права, Вінницький Національний аграрний університет, вул. Пирогова, 3, м. Вінниця, 21037, <https://orcid.org/0000-0003-3861-3710>.

Маньгора Таміла Василівна кандидат юридичних наук, доцент кафедри права, Вінницький Національний аграрний університет, вул. Пирогова, 3, м. Вінниця, 21037, тел.: (097) 439-82-32, <https://orcid.org/0000-0002-7010-8768>.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Анотація. Статтю присвячено розгляду актуальних питань законодавчого регулювання у сфері інтелектуальної власності в Україні у контексті адаптування до норм і стандартів Європейського Союзу. Розглянуто особливості правового регулювання сфери інтелектуальної власності у період дії воєнного стану, проаналізовано основні законодавчі акти, що були прийняті протягом останнього часу.

Наголошено на тому, що інтелектуальна власність у період дії воєнного стану потребує посиленої державної охорони та захисту, що зумовлює необхідність змін у правовому регулюванні цієї сфери. Проаналізовано Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України», яким запроваджено правові механізми захисту інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності та забезпечено недопущення втрати прав інтелектуальної власності у період дії воєнного стану.

Зазначено, що наразі важливим завданням для законодавця є приведення до європейських та міжнародних стандартів нормативно-правових актів у сфері інтелектуальної власності, оскільки інтеграція у європейську спільноту в умовах сьогодення є надзвичайно актуальною проблемою для нашої держави. Найвні проблеми у сфері інтелектуальної власності свідчать про недостатній рівень її правового регулювання. Серед таких проблем – недостатня охорона інтелектуальної власності, низький рівень правосуддя, відсутність спеціалізованого суду, низка проблем з патентною системою, високий рівень незаконного використання інтелектуальної власності в мережі Інтернет тощо. Відмічено, що низку важливих кроків у цьому напрямку протягом останніх років уже зроблено, зокрема, прийнято Закон України «Про

авторське право і суміжні права». Здійснено аналіз основних положень цього Закону.

Зроблено висновки про необхідність подальшої гармонізації законодавства у сфері інтелектуальної власності з нормами законодавства Європейського союзу, усунення прогалин в чинному законодавстві, що пов'язані зі здійсненням та захистом права інтелектуальної власності, враховуючи міжнародний досвід.

Ключові слова: інтелектуальна власність, законодавство, міжнародні стандарти, воєнний стан.

Pozniakov Spartak Petrovich Doctor of Law, Associate Professor, Professor of the Department of Law, Vinnytsia National Agrarian University (Vinnytsia), Pirogova St., 3, Vinnytsia, 21037, <https://orcid.org/0000-0003-3861-3710>.

Manhora Tfmila Vasylivna Candidate of Law Sciences Associate Professor of Law, Vinnytsia National Agrarian University (Vinnytsia), Pirogova St., 3, Vinnytsia, 21037, tel.: (097) 439-82-32, <https://orcid.org/0000-0002-7010-8768>.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Abstract. The article is devoted to consideration of current issues of legislative regulation in the field of intellectual property in Ukraine in the context of adaptation to the norms and standards of the European Union. The peculiarities of the legal regulation of intellectual property during the period of martial law were considered, the main legislative acts that were adopted during the recent period were analyzed.

It is emphasized that intellectual property during the period of martial law requires enhanced state protection, which necessitates changes in the legal regulation of this area. The Law of Ukraine "On protection of the interests of persons in the field of intellectual property during the martial law introduced in connection with the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine" was analyzed, which introduced legal mechanisms for the protection of the interests of persons in the field of intellectual property and ensured the prevention of loss of intellectual property rights during the period of martial law.

It is noted that currently an important task for the legislator is to bring legal acts in the field of intellectual property to European and international standards, since integration into the European community in today's conditions is an extremely urgent problem for our state. Existing problems in the field of intellectual property indicate an insufficient level of its legal regulation. Among such problems are

insufficient protection of intellectual property, a low level of justice, a number of problems with the patent system, a high level of illegal use of intellectual property on the Internet, etc. It is noted that a number of important steps in this direction have already been taken in recent years, in particular, the Law of Ukraine "On Copyright and Related Rights" has been adopted. An analysis of the main provisions of this Law was carried out.

Conclusions were made about the need for further harmonization of legislation in the field of intellectual property with the legislation of the European Union, elimination of gaps in the current legislation related to the implementation and protection of intellectual property rights, taking into account international experience.

Keywords: intellectual property, legislation, international standards, martial law.

Постановка проблеми. Проблеми удосконалення законодавчого регулювання сфери інтелектуальної власності в Україні набули особливої гостроти в умовах війни з російською федерацією, у зв'язку з необхідністю якнайшвидшої інтеграції у європейську спільноту. І

Інтелектуальна діяльність, як показує досвід країн з розвинутою економікою, визначає стратегію і тактику соціально-економічного розвитку цивілізованих країн світу. У цих країнах пріоритетне місце посідає не виробництво, а саме наука, культура та техніка. В Україні є багато проблем, пов'язаних із законодавчим регулюванням зазначеної сфери.

Великі масштаби порушень права інтелектуальної власності та високий рівень піратства зумовлюють необхідність удосконалення нормативно-правового регулювання сфери інтелектуальної власності. Щодо проблем вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної діяльності, то слід наголосити на аспекти підвищення якості нормативної бази, посилення наукової обґрунтованості й демократизації правотворчості і правозастосування. Якісне законодавство передбачає створення таких правових гарантій, які можуть забезпечити розвиток і реалізацію різних форм власності як у сфері науково-технічної творчості, так і творчості в цілому. Тому сучасне законодавство у цій галузі повинно бути повним, системним і обґрунтованим. Це означає урегульованість у законодавстві усіх видів і форм відносин, які виникають в процесі винахідницького пошуку. Однак повноту законодавства не треба зводити до зростання числа нормативних актів. Уніфікація законодавства необхідна на базі інтеграції, підвищення рівня системності й обґрунтованості правового регулювання.

Актуальними для України проблемами у сфері правового регулювання інтелектуальної власності залишаються застарілі закони - законодавство

України у сфері інтелектуальної власності, особливо таке як, патентне право, торговельні марки тощо, потребує оновлення та гармонізації з міжнародними стандартами. Недостатня охорона прав інтелектуальної власності та неефективний розгляд справ про порушення прав інтелектуальної власності потребують удосконалення. Вкрай необхідною є реформа патентної системи, запровадження механізмів для заохочення інновацій задля створення нових продуктів і технологій в Україні

Для подолання цих проблем необхідне подальше вдосконалення законодавства, зміцнення правового захисту та правосуддя, реформування патентної системи, сприяння інноваціям і розвитку інтелектуальної власності в країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання законодавчого регулювання у сфері інтелектуальної власності розглядалися у працях таких вітчизняних учених, як Андрощук Г., Бондаренко С., Бочарова Н., Галянтич М., Гордієнко С., Довгий С., Кодинець А., Кохановська О., Крижна В., Харитонова О., Пилипчук В., Орлюк О., Мироненко Н., Юлдашева О. тощо. Однак, необхідність удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності в умовах дії воєнного стану, активізації інтеграційних процесів зумовлюють актуальність даного дослідження.

Мета статті – проаналізувати сучасний стан законодавчого регулювання сфери інтелектуальної власності в Україні, визначити проблеми та запропонувати основні шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. В Україні право інтелектуальної власності регулюється відповідним національним законодавством та нормами міжнародних договорів.

Міжнародні договори і угоди встановлюють загальний та спеціальний контексти стосовно законодавчого регулювання права інтелектуальної власності а також містять положення, які гарантують захист інтелектуальної власності, управління та використання її результатів.

Наразі є чинними приблизно 30 міжнародних договорів, що стосуються інтелектуальної власності, більшість з яких імplementовані у національне законодавство.

Найважливішими міжнародними актами у сфері інтелектуальної власності, до яких приєдналася Україна, є Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, Всесвітня конвенція про авторське право, Паризька конвенція про охорону промислової власності, Договір про патентну кооперацію, Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків, Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів, Міжнародна конвенція з охорони нових сортів рослин, Договір про закони щодо товарних знаків, Будапештський договір про міжнародне

визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури, Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків, Договір ВОІВ про авторське право, Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків, Договір про патентне право тощо [5].

Слід зазначити, що сучасна міжнародна система нормативно-правового регулювання інтелектуальної власності є ключовим елементом у подоланні територіальної обмеженості прав на результати інтелектуальної діяльності. Ця система взаємодіє з національними системами захисту інтелектуальної власності, забезпечуючи права творчих осіб за межами їх держав [1, с. 151].

В Україні традиційно зберігається дворівнева система законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Збережена наступність у правових традиціях, яка полягає у розміщенні норм про право інтелектуальної власності у системі цивільного законодавства. Наявність великої кількості проблем у системі права інтелектуальної власності зумовлена неузгодженістю між нормативно-правовими актами з цих питань [2, с. 10-11].

Право інтелектуальної власності в Україні має конституційну основу. Ця основа базується на низці положень Конституції України, зокрема, на статтях 15, 23, 26, 34-37, 41, 54, 55, 124 [3]. Належить зауважити, що існують і інші конституційні положення, які також мають важливе значення, адже вони сприяють формуванню загальних гуманістичних цінностей, які є основними принципами в галузі права інтелектуальної власності.

Відповідно до 1 статті 54 Конституції в Україні гарантується свобода творчої діяльності в таких сферах як літературна, художня, наукова та технічна]. Якщо в результаті цієї творчої діяльності виникають нові об'єкти інтелектуальної власності, то держава має забезпечити їх захист і враховувати інтереси правовласників, що виникають у процесі реалізації таких об'єктів та їх авторських прав.

Отже, можна виділити такі ключові пункти: по-перше, Конституція визнає свободу творчої діяльності, незалежно від її сфери (літературна, художня, наукова чи технічна), по-друге, Конституція гарантує захист інтелектуальної власності, прав та інтересів авторів, тобто охоплює широке коло правовідносин, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Ці принципи також відображаються в інших статтях Конституції, і вони є базовими принципами законодавчого регулювання сфери інтелектуальної власності.

На сьогодні в Україні напрацьована значна нормативно-правова база у сфері інтелектуальної власності. Правовідносини, пов'язані з інтелектуальною власністю, регулюють спеціальні закони, такі як "Про авторське право і суміжні права", "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг", "Про охорону прав на промислові зразки", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", "Про охорону прав на зазначення походження товарів", "Про охорону

прав на сорти рослин", "Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем" [5].

Окремі норми містяться також в інших законах, таких як "Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних", "Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування", "Про племінну справу у тваринництві", "Про науково-технічну інформацію", "Про лікарські засоби" та ін. [5].

Цивільний кодекс України врегульовує правовідносини, що стосуються об'єктів інтелектуальної власності в Україні. Основною метою цього нормативно-правового акту є приведення законодавства про інтелектуальну власність в систему, з виділенням загальних положень, використання єдиної термінології, усунення протиріч. Слід зазначити, що інші кодекси також містять відповідні норми - Господарський, Податковий, Кримінального, Бюджетний, Митний, Кодекс України про адміністративні правопорушення та процесуальні кодекси.

Як бачимо, законодавча база, що регулює інтелектуальну власність, є значною, охоплює різні галузі права, зокрема, цивільне право, фінансове, адміністративне, конституційне, процесуальне право тощо. Право інтелектуальної власності, у широкому розумінні, тісно пов'язане з іншими галузями права та впливає на них.

Відома дослідниця О. Орлюк зазначає що законодавству з інтелектуальної власності можна надати ще одну характеристику – суперечливість. Насамперед це стосується наявності ЦК України та спеціальних законів, що регулюють сферу інтелектуальної власності, які й досі не приведені між собою у відповідність. Це ж стосується і багатьох інших галузевих законів, в яких щонайменше понятійний апарат суттєво різниться. Це стосується і Кримінального кодексу, ГК України, і Бюджетного, і Податкового кодексів, бухгалтерського законодавства тощо. Все це загалом породжує наявність спорів, які нерідко передаються на вирішення до судових органів, з метою захистити порушені права інтелектуальної власності [6, с. 17].

Стратегічним завданням у реформуванні законодавчої бази у сфері інтелектуальної власності на сьогодні є її удосконалення шляхом забезпечення взаємодії між законами, імплементації положень Угоди про асоціацію щодо захисту інтелектуальної власності, врахування в законодавстві міжнародних договорів, які були укладені Україною, а також активізації приєднання України до міжнародних договорів в галузі інтелектуальної власності [4].

Важливою проблемою залишається необхідність приведення у відповідність всіх законодавчих актів у сфері інтелектуальної власності між

собою з метою усунення законодавчих прогалин. Також необхідно спростити та прискорити процедури прав на об'єкти інтелектуальної власності, забезпечивши максимальну зручність для заявників. Крім того, прогресивним кроком є посилення відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності, удосконалення правового регулювання економічних аспектів інтелектуальної власності, включаючи систему зборів та мита за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також вдосконалення механізмів економічного стимулювання творчості тощо.

Здійснення роботи щодо імплементації положень Угоди про асоціацію щодо охорони інтелектуальної власності потребує впровадження в Україні відповідного організаційного механізму. Суттєве значення для досягнення вказаної мети має врахування при наблизенні законодавства нових актів Європейського Союзу у сфері інтелектуальної власності, рішень Суду Європейського Союзу щодо тлумачення положень актів Європейського Союзу, а також практики держав-членів з імплементації актів Європейського Союзу, визначення механізму наближення законодавства до актів у сфері інтелектуальної власності, як це встановлено для інших напрямків Угоди. Так, у главі 9 Угоди або у рішеннях Ради Асоціації також не відображено нові акти Європейського Союзу, ухвалені під час розгляду та підписання Угоди. З урахуванням вирішального значення для ефективного застосування положень Угоди з охорони інтелектуальної власності рішень Суду Європейського Союзу не наведено вимоги та механізм урахування таких рішень. Також Угода не містить зобов'язання та механізм урахування і адаптації майбутніх актів Європейського Союзу у цій сфері, відсутній механізм імплементації актів Європейського Союзу до національного законодавства.

Крім того, не визначено зобов'язання європейської сторони інформувати Україну про нові акти Європейського Союзу у цій сфері, порядок розгляду нових актів, їхньої імплементації, зобов'язання з тлумачення положень актів Європейського Союзу при їх імплементації та застосуванні згідно з відповідними рішеннями Суду Європейського Союзу, як це визначено для інших розділів Угоди. Це призводить до викликів для органів державної влади України стосовно організації ефективного та сталого механізму наближення законодавства. Також не визначено механізм надання роз'яснень щодо застосування положень Угоди про асоціацію, а також актів Європейського Союзу, імplementованих до національного законодавства з охорони інтелектуальної власності, відповідно до рішень Суду Європейського Союзу. Окрім цього, положення глави 9 «Інтелектуальна власність» розділу IV Угоди про асоціацію в деяких випадках містять розбіжності між нормами Угоди та положеннями актів ЄС, також переклад окремих положень глави 9 не відповідає англійському оригіналу Угоди, що має бути вирішено під час робіт

з наближення законодавства, а також через подання при необхідності запитів до Ради асоціації відповідно до ст. 476 «Виконання зобов'язань» Угоди.

Доречним є забезпечення належного перекладу актів Європейського Союзу із застосуванням єдиних методичних принципів, проведення експертизи та редагування перекладу фахівцями та формування єдиного електронного фонду перекладів актів Європейського Союзу, що пройшли експертизу та редагування. Окрім євроінтеграційних спрямувань актуальним для України залишається питання розширення її участі у розробці міжнародних ініціатив у сфері охорони інтелектуальної власності [11].

Деякі дослідники вважають, що вдосконалення процедур захисту авторських та інших виключних прав інтелектуальної власності вимагає створення ефективного механізму державного контролю та координації дій правоохоронних та регулюючих органів для боротьби з порушеннями цих прав. Слід зазначити, що важливим кроком до подолання цієї проблеми було підписання Указу Президента «Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності» [10], відповідно до якого такий суд був формально створений, проте так і не розпочав свою роботу. Також важливими є впровадження альтернативних механізмів вирішення спорів, розробка єдиної методології для проведення судових експертиз у справах, що стосуються визнання охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності.

1 грудня 2022 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про авторське право і суміжні права», який набув чинності 1 січня 2023 року. Закон України «Про авторське право і суміжні права» розроблено на виконання статей 157-192 Глави 9 «Інтелектуальна власність» Розділу IV Угоди про асоціацію з метою удосконалення положень чинного законодавства України щодо забезпечення надійної правової охорони авторського права і суміжних прав. Проект Закону передбачає імплементацію в національне законодавство низки актів законодавства Європейського Союзу [7].

Закон розроблений з метою удосконалення правового регулювання питань стосовно здійснення та захисту особистих немайнових та майнових прав суб'єктів авторського права та суміжних прав, серед яких:

- гармонізація положень Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право і суміжні права» до норм законодавства Європейського Союзу в частині, що стосується забезпечення надійної правової охорони авторського права та суміжних прав;

- усунення прогалин в чинному законодавстві, що перешкоджають реалізації окремих положень чинного законодавства, зокрема в частині забезпечення здійснення права слідування; удосконалення чинного законодавства в частині вирішення питань, що виникають на практиці та пов'язані зі здійсненням та захистом авторських та суміжних прав.

Закон визначає механізми врегулювання проблемних питань у сфері авторського права і суміжних прав, що базуються на практиці застосування чинних норм законодавства, а також враховують міжнародний досвід.

Прийняття Закону гармонізує законодавство України з положеннями законодавства Європейського Союзу в частині забезпечення правової охорони об'єктів авторського права і суміжних прав, що регулює відповідні правовідносини; запроваджує дієві механізми, що дозволяють створити умови для здійснення та захисту прав та інтересів правовласників об'єктів авторського права і суміжних прав, узгодити положення законодавства України в частині охорони та захисту авторського права та суміжних прав.

Слід зазначити, що у зв'язку із військовою агресією російської федерації Україна була змушена переглянути першочергові завдання у сфері реформування інтелектуальної власності та зосередити усі зусилля на удосконаленні законодавства щодо захисту прав інтелектуальної власності під час дії воєнного стану.

Важливим кроком для захисту прав інтелектуальної власності є Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України» від 1 квітня 2022 року. Так, на законодавчому рівні було запроваджено правові механізми захисту інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності та забезпечено недопущення втрати прав інтелектуальної власності у період дії воєнного стану.

Закон України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України» зупиняє перебіг строків, пов'язаних з охороною прав інтелектуальної власності, а також строків щодо процедур набуття цих прав, визначених спеціальними законами України у сфері інтелектуальної власності та підзаконними актами [9].

Надзвичайно важливим законодавчим актом є Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності», що був підписаний Президентом 11 квітня 2023 року. Цей Закон спрямований на впровадження Директиви Європейського парламенту і Ради ЄС про забезпечення прав на інтелектуальну власність № 2004/48/ЄС в частині загальних зобов'язань, цивільних заходів, процедур і засобів захисту прав інтелектуальної власності, передбачених Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. З цією метою Законом передбачено внесення змін до низки загальних та галузевих законодавчих актів, зокрема Цивільного кодексу України, Цивільного Процесуального кодексу України,

Господарського процесуального кодексу України, законів України «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів», «Про правову охорону географічних зазначень», «Про авторське право і суміжні права»[8].

Здійснивши аналіз законодавчих новел, можна зробити висновок щодо подальшої необхідності удосконалення правового регулювання інтелектуальної власності залишається важливою проблемою національного законодавця. Великі масштаби порушень права інтелектуальної власності та високий рівень піратства зумовлюють необхідність удосконалення нормативно-правового регулювання сфери інтелектуальної власності. Щодо проблем вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної діяльності, то слід наголосити на аспектах підвищення якості нормативної бази, посиленні наукової обґрунтованості й демократизації правотворчості і правозастосування. Якісне законодавство передбачає створення таких правових гарантій, які можуть забезпечити розвиток і реалізацію різних форм власності як у сфері науково-технічної творчості, так і творчості в цілому. Тому сучасне законодавство у цій галузі повинно бути повним, системним і обґрунтованим. Крім того, є необхідність у спеціалізованому судочинстві.

Актуальними для України проблемами у сфері правового регулювання інтелектуальної власності залишаються застаріле законодавство України у сфері інтелектуальної власності, особливо таке як, патентне право, торговельні марки тощо, потребує оновлення та гармонізації з міжнародними стандартами. Необхідною є реформа патентної системи, запровадження механізмів для заохочення інновацій задля створення нових продуктів і технологій в Україні.

Література:

1. Бочарова Н.В. Роль двосторонніх договорів і угод у забезпеченні прав інтелектуальної власності. Альманах міжнародного права. 2020. Випуск 23. С. 151-159.
2. Доріс Л. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування. Практичний посібник. Київ. 2007. 448 с.
3. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 21.09.2023)
4. Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на період 2020-2025 роки. Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI-about> (дата звернення 20.09.2023)
5. Нормативно-правові акти в сфері інтелектуальної власності. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=f282e17e-9c14-4b88-9450-8f7cc12c158e&title=ZakonodavstvoVSferiIntelektualnoiVlasnosti> (дата звернення 19.09.2023)
6. Право інтелектуальної власності. Підручник. За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
7. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 1 грудня 2022 року № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення 20.09.2023).

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав інтелектуальної власності: Закон України від 20 березня 2023 року № 2974-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-20#Text> (дата звернення 20.09.2023).

9. Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією російської федерації проти України: Закон України від 1 квітня 2022 року № 2174-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text> (дата звернення 19.09.2023).

10. Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Указ Президента України №-299/2017 від 29.09.2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2992017-22722> (дата звернення 20.09.2023).

11. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення 20.09.2023).

12. Шабалін А. Про деякі аспекти систематизації законодавства у сфері права інтелектуальної власності. Теорія і практика інтелектуальної власності. Випуск 2. 2022. С. 15-24

References:

1. Bocharova N.V., (2020). Rol dvostoronnikh dohovoriv i uhod u zabezpechenni prav intelektualnoi vlasnosti [Rol dvostoronnikh dohovoriv i uhod u zabezpechenni prav intelektualnoi vlasnosti]. Almanakh mizhnarodnoho prava - Almanac of international law, 3, 151-159 [in Ukrainian].

2. Doris L., (2011) Zakhyst prav intelektualnoi vlasnosti: normy mizhnarodnoho i natsionalnoho zakonodavstva ta yikh pravozastosuvannya [Protection of intellectual property rights: norms of international and national legislation and their enforcement]. Kyiv [in Ukrainian].

3. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

4. Natsionalna stratehiia rozvytku sfery intelektualnoi vlasnosti v Ukraini na period 2020-2025 roky. [National strategy for the development of intellectual property in Ukraine for the period 2020-2025]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://ukrpatent.org/uk/articles/UKRNOIVI-about>

5. Normatyvno-pravovi akty v sferi intelektualnoi vlasnosti. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy [Legal acts in the field of intellectual property. Ministry of Economy of Ukraine.]. (n.d.). me.gov.ua. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=f282e17e-9c14-4b88-9450-8f7cc12c158e&title=ZakonodavstvoVSferiIntelektualnoiVlasnosti>

6. Orliuk O. P., (2007). Pravo intelektualnoi vlasnosti [Intellectual property rights] Kyiv [in Ukrainian].

7. Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy vid 1 hrudnia 2022 roku № 2811-IX. [Pro avtorske pravo i sumizhni prava: Zakon Ukrainy vid 1 hrudnia 2022 roku № 2811-IX]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

8. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo posylennia zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti: Zakon Ukrainy vid 20 bereznia 2023 roku № 2974-IX [On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding strengthening the protection of intellectual property rights: Law of Ukraine dated March 20, 2023 No. 2974-IX]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2974-20#Text>

9. Pro zakhyst interesiv osib u sferi intelektualnoi vlasnosti pid chas dii voiennoho stanu, vvedenoho u zviazku iz zbroinoiu ahresiiieu rosiiskoi federatsii proty Ukrainy: Zakon Ukrainy [On the protection of the interests of individuals in the field of intellectual property during the martial law introduced in connection with the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine: Law of Ukraine dated April 1, 2022 No. 2174-IX]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-20#Text> https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

10. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. 2017 [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

11. Pro utvorennia Vyshchoho sudu z pytan intelektualnoi vlasnosti» Ukaz Prezydenta Ukrainy №-299/2017 vid 29.09.2017 [On the formation of the High Court on Intellectual Property. Decree of the President of Ukraine No. 299/2017 dated September 29, 2017]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/2992017-22722>

12. Shabalin A.,(2022). Pro deiaki aspekty systematyzatsii zakonodavstva u sferi prava intelektualnoi vlasnosti[About some aspects of the systematization of legislation in the field of intellectual property law]. Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti - Theory and practice of intellectual property, 3,2022, 15-24 [in Ukrainian].

